

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

poslancov NR SR Juraja Blanára a Vladimíra Faiča k návrhu uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky k vládnomu návrhu zákona o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody okresných súdov (tlač 849)

Návrh uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky k vládnomu návrhu zákona o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody okresných súdov (tlač 849) znie:

„Národná rada Slovenskej republiky

A. schvaľuje

A.1. vrátenie vládneho návrhu zákona o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody okresných súdov (tlač 849) navrhovateľovi na dopracovanie podľa § 83 ods. 1 zákona o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov;

B. žiada

B.1. vládu Slovenskej republiky

a. predložiť na rokovanie schôdze Národnej rady Slovenskej republiky správu o koncepte zásadných zmien v organizačnej štruktúre súdov v Slovenskej republike,
do: 30 dní

b. vypracovať a predložiť Európskej komisii návrh zmeny Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky a to tak, aby v oblasti reformy súdnictva bola zásadne znížená alokácia peňažných prostriedkov na výstavbu, rekonštrukciu alebo zmeny súdnych budov a naopak, zásadne zvýšená na digitalizáciu súdnictva a rozvoj a kontrolu jeho personálnej zložky,
do: 30. júna 2022

B.2. Súdnu radu Slovenskej republiky

a. spolupracovať s vládou pri príprave zmysluplnej a efektívnej súdnej reformy, návrhu zmeny organizačnej štruktúry súdov v Slovenskej republike a návrhu zmeny Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky,

B.3. predsedu Národnej rady Slovenskej republiky

a. zabezpečiť prerokovanie konceptu zásadných zmien v organizačnej štruktúre súdov v Slovenskej republike a návrhu zmeny Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, na úrovni poslaneckého grémia a za účasti ministerky spravodlivosti s členmi Súdnej rady Slovenskej republiky a predstaviteľmi reprezentatívnych združení sudcov;
do: 40 dní

C. na vedomie

C.1. Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku.“

Odôvodnenie:

Skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky predkladá pozmeňujúci a doplňujúci návrh k návrhu uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky k vládnomu návrhu zákona o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody okresných súdov (tlač 849).

Toľko kritizovaná agenda tzv. súdnej mapy Slovenskej republiky nezohľadnila pri svojej príprave štandardné pravidlá používané pri zmene organizačnej štruktúry orgánov verejnej moci. Národná rada Slovenskej republiky doteraz neprerokovala koncept zásadných zmien v organizačnej štruktúre súdov v Slovenskej republike a rovno bol predložený návrh legislatívneho riešenia. A to údajne pod tlakom termínov stanovených v Pláne podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky.

Pri príprave a schvaľovaní **plánu podpory obnovy a odolnosti pre zmenu absentovala predstava o zmysluplnej a efektívnej súdnej reforme.** Nie malé peňažné prostriedky boli v oblasti reformy súdnictva alokované na zmenu sídiel súdov a na výstavbu a rekonštrukciu súdnych budov.

Teraz je nutné urýchlene prijať legislatívne riešenia, aby boli splnené **mylne zadefinované podmienky pre čerpanie peňažných prostriedkov z Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky.**

Uvedenú tragédiu spontánne pomenoval predseda Národnej rady Slovenskej republiky Boris Kollár na tlačovom brífingu po návšteve Krajského súdu v Banskej Bystrici:

„Ja si myslím, že celá táto súdna mapa je nepripravená, je to veľmi zle. Už je tretia verzia tejto súdnej mapy. To nie je reforma, to je chaos a to je nezmysel. To treba zrušiť a treba to urobiť úplne na novo. Ja som presvedčený, že v takejto forme to nemôžeme prijať a pani ministerka nemá našu podporu v tomto chaotickom ťažení. Netvárame sa, že tuná sa jedná o reformy.“

Lámanie organizačnej štruktúry súdov „cez koleno“ sa opodstatnene nestretlo s pochopením sudcovského stavu. Rovnako vyvolalo pnutie v regiónoch. Rezort spravodlivosti si však dvakrát nerobil starosti s korektným vysporiadaním sa s pripomienkami vznesenými reprezentatívnymi združeniami sudcov alebo územnej samosprávy.

Výstižne agendu súdnej mapy a z nej vyplývajúcich návrhov súdnych zákonov opísala sudkyňa a členka Súdnej rady Slovenskej republiky volená sudcami, v relácii spravodajskej televízie pod názvom „REFORMA SÚDOV BEZ POLITICKEJ PODPORY“ :

„Keď sme sa dozvedeli, že to prešlo vládou, tak ja osobne som bola prekvapená z toho, že ako komunikovala výstup zo zasadnutia pani ministerka, ktorá d'akovala ostatným členom vlády a ministrom za podporu a ako komunikovali, ako ste uviedli aj vy v úvode, ostatní ministri to zasadnutie a obsah toho materiálu. Takže človek by mal dojem, že každý sedel na inom zasadnutí vlády. Keďže jedni boli z toho úplne nešťastní, ak by som to takto povedala, a pani ministerka bola nadšená, že ako to všetko dobre dopadlo.“

„Ono v zásade tie námietky, ktoré teraz prednášajú aj poslanci koalície, alebo z koalície, korešpondujú vlastne s tým čo my sudcovia, ako odborná verejnosť komunikujeme od začiatku, vlastne už od decembra 2020. A bohužiaľ ten materiál sa neposunul ani z nášho pohľadu do takej úrovne, aby sme mohli s kľudom povedať, že jeden, druhý, tretí alebo štvrtý je pripravený korektne a naozaj dosiahne tie ciele, ktoré deklaruje.“

„Dôležité je, aby reforma mala naozaj zmysel a efekt a nie robiť reformu pre reformu preto, aby sme mohli čerpať prostriedky z plánu obnovy ..“ „Treba myslieť na to, že tie peniaze z plánu obnovy nám nikto nedaroval. Tie sa budú vracat'. A tie sa budú vracat' z peňazí všetkých občanov Slovenska.“

Žiaľ nebola ochota vidieť podstatu súdnej reformy a tomu zodpovedajúce investície inde, ako sú „krkolomné“ zmeny organizačnej štruktúry súdov najmä na krajskej úrovni a „krásne presklené súdne budovy“. Z toho dôvodu Národná rada Slovenskej republiky v prvom čítaní odmietla tri súvisiace návrhy vládnych zákonov, prostredníctvom ktorých sa mala realizovať tzv. súdna mapa Slovenskej republiky, a to vládny návrh zákona o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody krajských súdov (tlač 850), o zriadení Mestského súdu Bratislava a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlač 848) a zriadení Mestského súdu Košice a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlač 847).

Podľa názoru predkladateľov pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu **nie je konaním na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon** (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), keď podstata obsahu vyššie uvedených neschválených vládnych návrhov zákona má byť premietnutá do predmetného návrhu zákona prostredníctvom pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu. Zvolený postup ešte viac **prehľbuje existujúci konflikt legislatívneho návrhu s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky**. Výkonná moc pri uplatňovaní práva zákonodarnej iniciatívy a zákonodarná moc pri zákonodarnej činnosti totiž nemajú neobmedzené možnosti zasahovania do súdnej moci. Ústavný súd Slovenskej republiky to v minulosti dal jasne najavo napríklad vo svojom náleze pod spis. zn. **PL. ÚS 17/2008** alebo **PL. ÚS 21/2014**. V súčasnosti už existuje podstatne rozsiahlejšia **judikatúra ústavného súdu, aby nežiadúci stav v súdnictve mohol byť riešený ústavne konformným spôsobom**. Len ťažko môže byť ústavne súladným riešením „frontálny útok“ na celoštátnu organizačnú štruktúru všeobecných súdov, vrátane organizačného zrušenia vopred predpajato označených odvolacích súdov, a to všetko s cieľom verejne prezentovanej očisty súdnictva.

Európsky mechanizmus podpory obnovy a odolnosti nie je len o relatívne rýchlych peniazoch, ale aj o možnosti relatívne rýchlej zmeny plánu podpory obnovy a odolnosti, ak sa táto stihne predložiť spolu s Národným plánom reforiem.

Zmenu plánu podpory obnovy a odolnosti upravuje článok 21 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti. Podľa jeho odseku 1:

„Ak už dotknutý členský štát z dôvodu objektívnych okolností nie je schopný zrealizovať plán obnovy a odolnosti vrátane príslušných míľnikov a cieľov, či už sčasti alebo úplne, môže Komisii predložiť odôvodnenú žiadosť o prípravu návrhu na zmenu alebo nahradenie vykonávacích rozhodnutí Rady uvedených v článku 20 ods. 1 a 3. Na uvedený

účel môže členský štát navrhnuť zmenený alebo nový plán obnovy a odolnosti. Členské štáty môžu požiadať o technickú podporu pri príprave takéhoto návrhu v rámci Nástroja technickej podpory.“

S ohľadom na doteraz uvedené predkladateľa pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu považujú za plne opodstatnené, aby sa Národná rada Slovenskej republiky **uzniesla na vrátení vládneho návrhu zákona o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody okresných súdov (tlač 849) navrhovateľovi na dopracovanie** podľa § 83 ods. 1 zákona o rokovanom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

Ďalej sa navrhuje, aby **Národná rada Slovenskej republiky požiadala:**

Vládu Slovenskej republiky o predloženie na rokovanie schôdze Národnej rady Slovenskej republiky **správy o koncepte zásadných zmien v organizačnej štruktúre súdov v Slovenskej republike**, a to v termíne do 30 dní.

Vládu Slovenskej republiky o vypracovanie a predloženie Európskej komisii do 30. júna 2022 **návrhu zmeny Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky** a to tak, aby v oblasti reformy súdnictva bola zásadne znížená alokácia peňažných prostriedkov na výstavbu, rekonštrukciu alebo zmeny súdnych budov a naopak, zásadne zvýšená na digitalizáciu súdnictva a rozvoj a kontrolu jeho personálnej zložky.

Súdnú radu Slovenskej republiky, aby **spolupracovala s vládou** pri príprave zmysluplnej a efektívnej súdnej reformy, návrhu zmeny organizačnej štruktúry súdov v Slovenskej republike a návrhu zmeny Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky.

Predseda národnej rady o zabezpečenie **prerokovania** konceptu zásadných zmien v organizačnej štruktúre súdov v Slovenskej republike a návrhu zmeny Plánu podpory obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, na úrovni poslaneckého grémia a za účasti ministerky spravodlivosti s členmi Súdnej rady Slovenskej republiky a predstaviteľmi reprezentatívnych združení sudcov, a to v termíne do 40 dní.

Navrhuje sa dať na vedomie predmetné uznesenie národnej rady **Zastúpeniu Európskej komisie na Slovensku**.

Juraj Blanár

Vladimír Faič

